

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Prípravný rok

SVÄTÝ ŠTEFAN PONGRÁC (druhá katechéza)¹

ROZHODNUTÝ PRE BOHA

Veková kategória: birmovanci (14 a viac rokov)

Pomôcky: text Sv. písma, pracovný list.

Vvedenie do témy: V úvode môžeme zopakovať v krátkosti dejinné udalosti, ktoré ovplyvnili šírenie reformácie v Európe.

Motivačný rozhovor: Predstavte si, že sa zaľúbite a rozhodnete sa vstúpiť do manželstva. Prídete domov aj s nastávajúcou/nastávajúcim a predstavíte ju/ho rodičom. Po skončení návštevy Vás rodičia začnú odhovárať od manželstva, pretože sa im Vaša známosť nepozdáva. Čo urobíte? Zdôvodnite, prečo by ste rodičov neposlúchli. Ak by ste rodičov poslúchli, prečo by ste tak urobili? Vieme, že si rodičov máme ctieť. Môžeme rodičov neposlúchať? V akých prípadoch? Je potrebné počúvať niekoho viac ako rodičov? Boha máme viac počúvať, čo je predpokladom tohto počúvania? Ak by ste neposlúchli rodičov, bolo by to z dôvodu, že počúvate Boha? Uvažujete nad svojím povoláním? Modlite sa za svoje budúce povolanie? Nechávate to na náhodu? Dnes si predstavíme jedného mladého muža, ktorý sa v istom okamihu svojho života rozhodoval medzi láskou k Bohu a láskou k rodičom. Ako sa rozhodol sa dozvieme z nasledujúcej katechézy. Jeho meno zistíte, ak vylúštite osemsmerovku v pracovnom liste.

Počúvanie spojené s aktivitou:

Štefan Pongrác sa narodil v roku 1583 v Alvinici na území dnešného Rumunska. Pochádzal zo šľachtického rodu. Približne v čase, keď mal 10 rokov, rodičia ho poslali do jezuitskej školy v meste Kluž, kde získal základné a stredné vzdelanie. Vynikal v štúdiu vďaka svojmu rozumovému nadaniu a húževnatosti. V tomto prostredí zatúžil po rehoľnom povolaní. Pri čítaní životopisu sv. Ignáca z Loyoly pochopil, že duchovné rytierstvo je väčšie ako svetské. Cítil vo svojom srdci povolanie pre Ježiša. Ako 19-ročný vstupuje do Spoločnosti Ježišovej. Noviciát absolvoval v Brne. Po dvoch rokoch skladal 11. júla 1604 prvé rehoľné sľuby v Brne. Svoj život zasväcuje Bohu, necháva sa ponoriť do Božej lásky. Hlavné štúdiá, potrebné pre kňazstvo, t. j. teológiu vyštudoval v Štajerskom Hradci. Po štyroch rokoch bol v r. 1615 vysvätený za kňaza. Predstavení ho poslali do apoštolského strediska v Humennom. Keď príde požiadavka od cisárskeho kapitána Košíc Ondreja Dóczyho o misiu v Košiciach, predstavení tam posielajú pátra Štefana. (Viac informácií zo života sv. Štefana Pongráca sa môžete dozvedieť, ak zoscanujete QR kód v pracovnom liste).

---

¹ Autorka katechézy: Zuzana Hovancová, metodička DKÚ Košice, Arcibiskupstvo Košice

SVÄTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Prípravný rok

Ako už bolo spomenuté Štefan bol rozhodnutý vstúpiť do rehoľného života. Jeho rodičia s jeho rozhodnutím nesúhlasili. Vyčítali mu, ako veľmi ich sklamal. Štefana to veľmi mrzelo a preto im v jednom liste napísal: „*Nebol by som pravdovravný, keby som Vám nepovedal, že by som bol i voči sebe nanajvyš nespravodlivý, keby som nepočúval hlas svojho svedomia. Preto Vás prosím, nevyhrážajte sa mi, lebo verte, aj tak sa nad tým len usmejem. A hoc by ste ma chceli uvrhnúť do väzenia len preto, aby som zmenil svoje rozhodnutie stať sa kňazom-jezuitom, neodradilo by ma to. Väzenie by sa mi stalo noviciátom, kde by som sa utužoval v kresťanskej viere a v láske za vyšším cieľom – kňazským povoláním. A keby ste mi dali aj reťaze a chceli by ste ma nimi pripútať k tomuto svetu, a tým odvrátiť od môjho cieľa, ešte lepšie by ste ma spúтали s Ježišom Kristom, za ktorým tak veľmi túžim...*

Teda čo? Azda hrozbami, hladovaním, smädом a zimou ma chcete odstrašiť a odvieť od môjho rozhodnutia a presvedčenia? Všetko vďačne prijmem, len aby som sa mohol stať Kristovým kňazom. Ubezpečujem Vás, že nebude blažený ten, kto netrpel. Nedávajte mi za príklad mojich predkov. Či oni žili šťastne? Či nie sú najväčším šťastím nebesia, po ktorých tak túžim?...

A nech by bola rehoľa akokoľvek prísna, ako mi to ustavične pripomínate, vždy ostane mojím cieľom a mojou veľkou láskou. Ved' skôr či neskôr tak ako Vy aj ja musím zomrieť. Aby však Vaša i moja smrť bola šťastlivá, obraciam svoje myšlienky na tento cieľ a modlím sa. Myslite aj Vy na seba, drahí rodičia...“

Otázky na diskusiu: Charakterizujte sv. Štefana Pongráca. Čím (akými vlastnosťami) vynikal sv. Štefan Pongrác? V liste svojim rodičom zdôvodňuje svoje rozhodnutie pre rehoľný život. Aké dôvody svojho rozhodnutia uvádza? V liste môžeme vidieť Štefanovu úplnú odovzdanosť Bohu. Pevné rozhodnutie plniť Božiu vôľu, aj keby mu v tom rodičia bránili.

Ktorá časť listu vás najviac zaujala? Vedeli by ste nájsť vo Sv. písme text podobný s obsahom listu? Ak účastníci navrhnu primeraný text, pracujeme s ich návrhom. Ak nie, môžeme im ponúknuť nasledujúci text na uvažovanie. V texte sa zameriame na to, čo bolo Štefanovým dôvodom na nasledovanie Božieho volania.

Práca s textom Sv. písma:

Rim 8, 31 – 39

³¹Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? ³²Keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko! ³³Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? ³⁴A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás? ³⁵Kto nás

SVĚTÍ KOŠICKÍ MUČENÍCI Přípravný rok

---

odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ³⁶Ako je napísané: "Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie." ³⁷Ale v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. ³⁸A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ³⁹ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

Analýza textu spojená s otázkami na uvažovanie:

Božia láska k nám sa prejavila tým, že nám Boh dal najväčší dar – svojho Syna, aby nás zachránil. Skrz to nám dáva všetko potrebné k tomu, aby sa naplnilo dielo, ktoré začalo na kríži. Boh nás neodsudzuje, prehlásil nás za nevinných. Naše hriechy vzal na seba Pán Ježiš. Na základe vnímania Božej lásky k nám môžeme chápať Pavlove 3 dôvody, prečo nikto nemôže odsúdiť Božích vyvolených:

1. Kristus za nás zomrel.
2. Kristus žije a sedí po Božej pravici, na mieste moci.
3. Kristus sa za nás prihovára.

Tým sa nechce povedať, že kresťania môžu konať nespravodlivo, proti ľudskosti. Text poukazuje na to, že nič nás neodlúči od Boha, pretože Boh je láska. Boh nemôže zaprieť seba samého. Miluje nás, aj keď ho my odmietame. Nie je možné zájsť mimo dosahu Božej lásky. Práve vedomie veľkej Božej lásky viedlo Štefana k rozhodnutiu stať sa rehoľníkom a kňazom. Nič nemohlo zvrátiť jeho rozhodnutie. Nič ho nemohlo odradiť od Božej lásky. Bol rozhodnutý nasledovať Boží hlas. Celý svoj život, všetko svoje konanie podriadil Božej vôli. Na základe prečítaných textov uvažujte nad svojím vzťahom k Bohu. Hľadáte Božiu vôľu v svojom živote? Skúmate Božiu vôľu a konáte na základe poznania? Dávate Boha na prvé miesto v svojom živote? Čo vás vzdialuje od Boha? Čo môžete urobiť pre zlepšenie svojho vzťahu s Bohom?

1. Vylúštite osemsmernovku. Po nájdení všetkých slov Vám ostane 13 písmen, ktoré tvoria odpoveď. _____

A	Š	O	B	L	I	E	Č	K	A
Z	I	T	S	O	N	C	O	M	V
A	T	C	K	O	Š	I	C	E	R
Ň	E	L	Á	S	K	A	F	A	K
K	U	I	N	M	C	D	P	A	A
Ž	O	S	N	N	R	G	J	D	Ľ
A	R	T	O	Á	E	O	E	U	O
L	Á	S	B	C	V	J	F	Ch	H
I	Ť	M	U	Č	E	N	I	E	E
S	M	R	Ť	R	E	I	T	Y	R

DEJ, VER, KRV, DUCH, DRÁB, KLUŽ,
KŇAZ, LIST, SILA, SMRŤ, CNOSŤ,
LÁSKA, VOJAK, KOŠICE, RYTIER,
REHOĽA, MUČENIE, MOCNOSTI,
OBLIEČKA, REFORMÁCIA

Odpoveď si môžete overiť tu:

2. Prečítajte si úryvok listu sv. Štefana, ktorý napísal rodičom a ...

„Nebol by som pravdovravný, keby som Vám nepovedal, že by som bol i voči sebe nanajvyšš nespravodlivý, keby som nepočúval hlas svojho svedomia. Preto Vás prosím, nevyhrážajte sa mi, lebo verte, aj tak sa nad tým len usmejem. A hoc by ste ma chceli uvrhnúť do väzenia len preto, aby som zmenil svoje rozhodnutie stať sa kňazom-jezuitom, neodradilo by ma to. Väzenie by sa mi stalo noviciátom, kde by som sa utužoval v kresťanskej viere a v láske za vyšším cieľom – kňazským povoláním. A keby ste mi dali aj reťaze a chceli by ste ma nimi pripútať k tomuto svetu, a tým odvrátiť od môjho cieľa, ešte lepšie by ste ma spúťali s Ježišom Kristom, za ktorým tak veľmi túžim...

Teda čo? Azda hrozbami, hladovaním, smädom a zimou ma chcete odstrašiť a odvieť od môjho rozhodnutia a presvedčenia? Všetko vďačne prijmem, len aby som sa mohol stať Kristovým kňazom. Ubezpečujem Vás, že nebude blažený ten, kto netrpel. Nedávajte mi za príklad mojich predkov. Či oni žili šťastne? Či nie sú najväčším šťastím nebesia, po ktorých tak túžim?...

A nech by bola rehoľa akokoľvek prísna, ako mi to ustavične pripomínate, vždy ostane mojím cieľom a mojou veľkou láskou. Ved' skôr či neskôr tak ako Vy aj ja musím zomrieť. Aby však Vaša i moja smrť bola šťastlivá, obraciam svoje myšlienky na tento cieľ a modlím sa. Myslite aj Vy na seba, drahí rodičia...“

Podčiarknite v liste pasáž, ktorá vás zaujala. Svoj výber zdôvodnite.

3. Prečítajte si text z listu sv. apoštola Pavla Rimanom a vypracujte úlohy pod textom.

Rim 8, 31 – 39

³¹Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? ³²Ked' on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!? ³³Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedlňuje? ³⁴A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás? ³⁵Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ³⁶Ako je napísané: "Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie." ³⁷Ale v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. ³⁸A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ³⁹ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

Môže nás niečo odlúčiť od Božej lásky? Sv. Štefan bol presvedčený o Božej láske a nechal sa ňou presiaknuť. Ktorá časť biblického textu sv. Pavla je veľmi podobná tomu, čo píše sv. Štefan v liste rodičom?

4. Pouvažujte nad paralelou textu Sv. písma s rozhodnutím sv. Štefana. Zároveň uvažujte nad vlastným konaním voči Bohu.

Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojím učeníkom. (Lk 14, 26)

5. Viac o živote sv. Štefana Pongráca sa dočítate v odkaze – zoscanujte QR kód.

